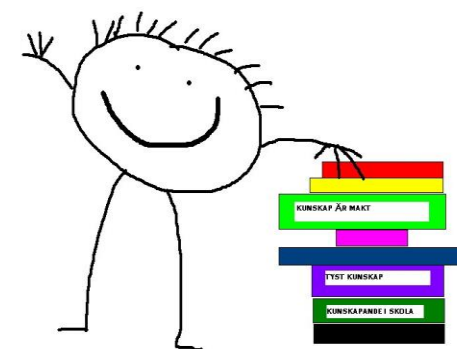
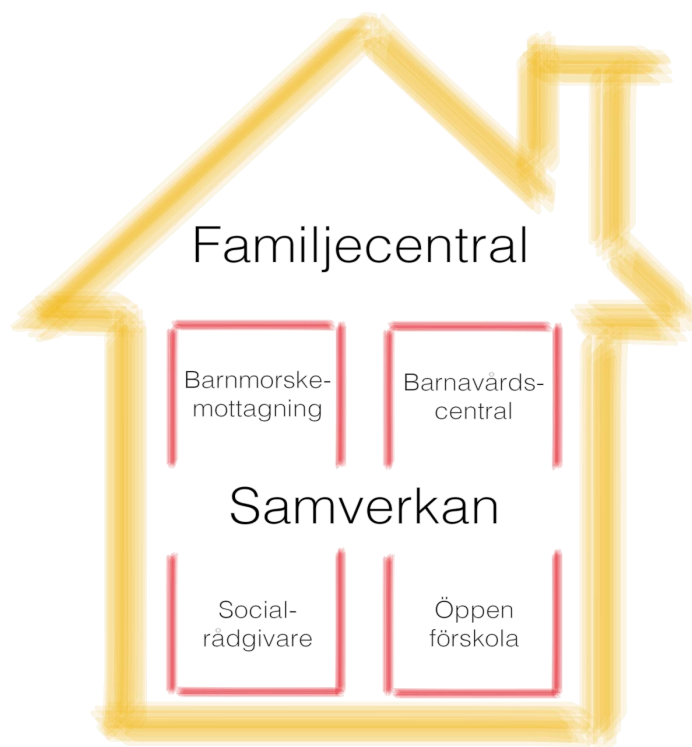
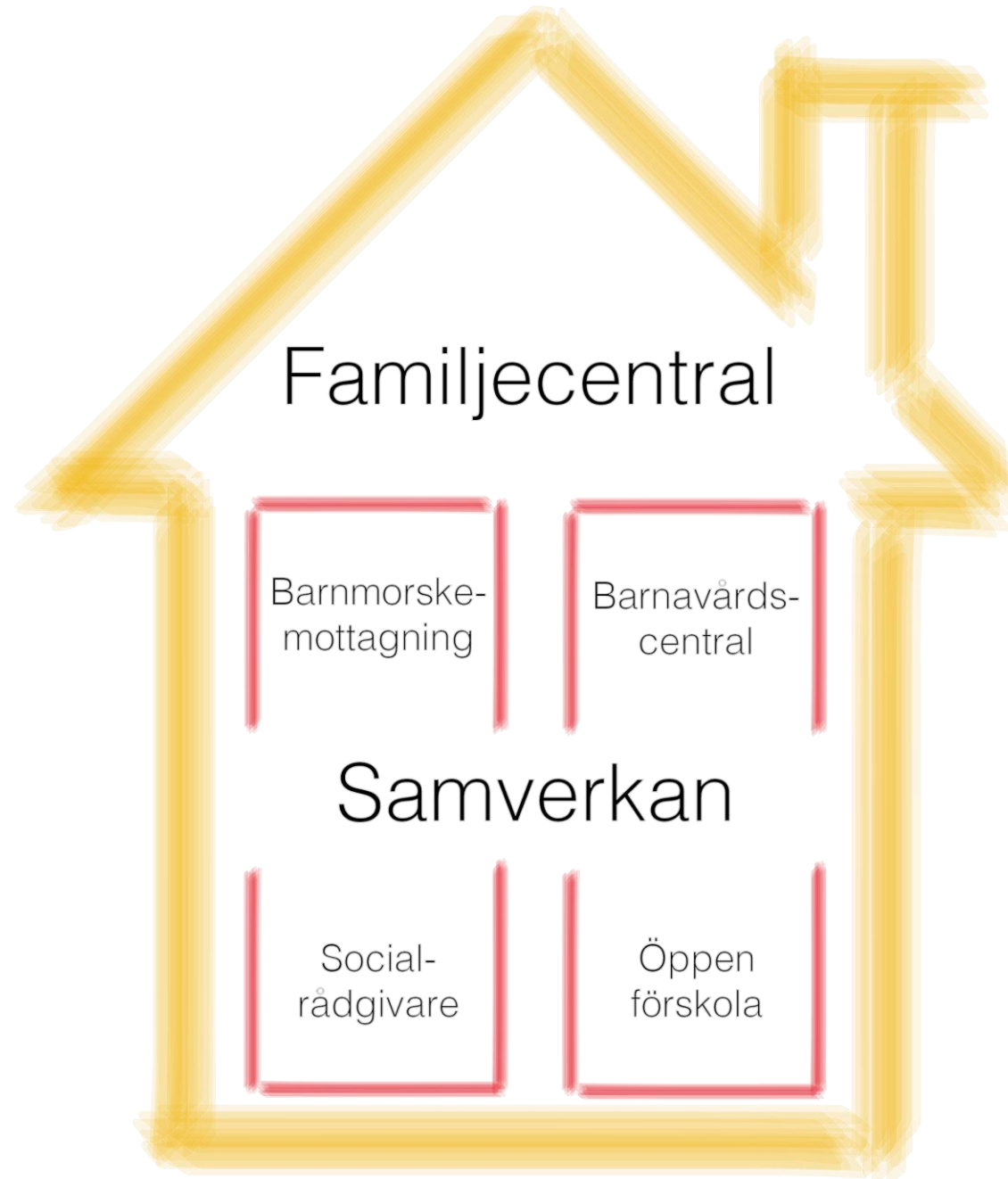

Språkutveckling och integration på familjecentraler

Vad är en familjecentral?

Varför Familjecentral?

Första utgångspunkten - ett förändrat
hälsopanorama

Det är då uppenbart att det krävs kunskaper
och insatser från fler kunskapsområden och
yrkesgrupper. Det vill säga bredare insatser i
samverkan

Andra utgångspunkten - jämlik hälsa

Att flytta in under samma tak ger bra
förutsättningar för samarbete och ökar
tillgängligheten för föräldrar genom att det är
en bred dörr in till service och gemenskap.
Eller snarare vilken dörr man än väljer så
finns ett flertal tjänster till hands.
Tillgängligheten och det rymliga utbudet av
tidiga insatser förväntas bidra till att minska
hälsoklyftor.

Varför FC - De fem byggstenarna

Socialt stöd och service

Mötesplatsen

De universella/generella nivå

Tidpunkten

Förebyggande och hälsofrämjande

Proportionell universalism

Proportionell universalism - "Gör jämlikt – gör skillnad" vilket innebär att inte fokusera på lika till alla, utan på att göra skillnad, på att se människors olika förutsättningar. Alla ska erbjudas generella insatser men de ska vara anpassade och utformade så att de bättre motsvarar olika människors och grupperns behov.

Gör lika

Gör olika

Riv hinder

Familjecentralens syfte

är att i samverkan minska:

- fysisk, psykisk och social ohälsa bland barn
- ojämlikheten i hälsa bland barn
- risken att barn hamnar mellan samhällets trygghetssystem som gör att barnet inte får rätt stöd i rätt tid

Familjecentralens övergripande mål och uppdrag

Mål

En god och jämlik hälsa hos blivande föräldrar, föräldrar, barn och andra viktiga vuxna runt barnet

Utifrån FN:s konvention för barnets rättigheter artiklar 5,6,18,19,24,26,27,28,29 och 39

Uppdrag

Familjecentralen ska erbjuda en hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande verksamhet som anpassas utifrån hela familjens livssituation.

Det övergripande målet uppnås genom följande uppdrag

Utifrån FN:s konvention för barnets rättigheter, familjens livssituation och genom samarbete, samordning och samverkan ska familjecentralen

- erbjuda **lättillgängligt** stöd
- vara ett **kunskaps- och informationscentrum**
- stärka arbetet med FN:s konvention för **barnets rättigheter**
- skapa arbetsformer där barn och föräldrar är **delaktiga**
- **främja** en gynnsam fysisk, psykisk och social utveckling för barn
- stärka **samspelet** och en **god relation** mellan barn och föräldrar
- uppmärksamma barn och deras familjer där tecken finns på **avvikande** utveckling
- erbjuda **tidiga insatser** till blivande föräldrar och familjer med barn
- stärka barnets och förälderns **sociala nätverk**
- stärka ett **jämställt föräldraskap**
- stärka barns **språkutveckling**
- stärka **integration**

Familjecentralens syfte, mål och uppdrag

Bidrar till att:

- Utjämna hälsoklyftor
- Stärka individens egenmakt
- Minska socioekonomisk och psykologisk stress i den enskilda familjen vilken leder till minskade "onödiga" kostnader för samhället

Samarbete – Samordning - Samverkan

- **Samarbete** är ett **gemensamt bedrivet arbete som gäller en avgränsad uppgift**. Det kan handla om att olika yrkesgrupper hjälps åt med insatser till en enskild familj/förälder eller en grupp föräldrar
- **Samordning** innebär att **koordinera resurser och arbetsinsatser för att få högre kvalitet och större effektivitet** i arbetet för barn och familjer
- **Samverkan** är något som **sker inom och mellan olika enheter, myndigheter och samhällsaktörer**. Det kan till exempel handla om aktivt utbyte av information eller att planera gemensamma aktiviteter på kort och lång sikt

Samverkan – utvärdering visar!

- Samverkan mellan de olika yrkesgrupperna är en förutsättning för en fungerande familjecentral.
- Den främsta vinsten med samverkan mellan många yrkeskategorier kring barn och barnfamiljer är att den ökar förmågan att upptäcka och tillgodose behov bland barnfamiljer.
- Samverkan innebär också att man får bättre förutsättningar att skraddarsy lösningar för ett specifikt behov.
- En vanlig invändning mot samverkan är att det skulle finnas risk att yrkesrollerna flyter ihop. Men tvärtom har det visat sig att yrkesrollerna blir tydligare. Det beror på att man kan remittera vidare istället för att ikläda sig en yrkesroll man kanske inte behärskar. Alla kan istället koncentrera sig på sin egen yrkesroll. Genom att arbeta så nära andra yrkeskategorier, framstår den egna yrkeskompetensen tydligare

Förutsättningar för samverkan

- Tillgången till tid för samverkan för barn och familjers bästa
- Tillgången till bra anpassade lokaler
- Styrgruppens/ledningens stöd och engagemang
- Kollegornas engagemang
- Samsyn kring arbetssättet
- Kunskap om kollegorna uppdrag
- Tillgänglighet till verksamheterna för besökarna
- Möjlighet att gå på gemensamma utbildningar/konferenser
- Flödet/slussningar mellan verksamheterna

Vad löser samverkan på familjecentral?

- **En väg in genererar lågtröskel verksamhet**
 - Föräldrar behöver inte gå till olika verksamheter och arenor. Lättillgängligheten förloras när man inte är samlokaliserade. Det finns erfarenheter om att det går att få till en god samverkan mellan professionerna trots att lokalerna ligger några minuter från varandra, men besökarna förlorar på det.
- **Samlokalisering i sig löser att de olika professionerna finns nära varandra**
 - Det säkrar en bättre förståelse för de olika yrkeskategoriernas uppdrag, att det är lättare att ta hjälp av varandra, får kunskap av vandra, erbjuds ett större utbud av fortbildning samt ger trygghet för personalen. Samlokalisering gör också att personalen kan dra nytta av varandras kontakter. Ett exempel är att de kommunanställda kan dra nytta av regionens dietist eller att BVC kan känna sig tryggare att göra en anmälan till socialtjänsten. Detta gynnar i sin tur familjerna.
- **Ökad och säkrad samverkan**
 - Genom att personalen är "inne" eller finns lättillgänglig på varandras arenor, att personalen "syns" för besökarna, gynnar både familjer och personal.
- **Föräldragrupper med kvalitet**
 - Genom att erbjuda föräldragrupper som planeras och genomförs i samverkan av familjecentralernas professioner ger det familjerna bredare och djupare innehåll då de olika professionernas spetskompetens nyttjas.

Vad löser samverkan på familjecentral?

- **Familjer med komplexa behov som kräver olika former av stöd**
 - FC verksamheter och professioner genererar att fler ”vinklar”, kunskap och erfarenheter finns tillgänglig på en och samma gång. Det skulle vara mycket svårare att åstadkomma detta själv. Samlokaliseringen breddar kompetensen för att familjerna ska få rätt stöd.
- **Plötsliga eller planerade förändringar i familjen**
 - Det kan handla om plötsliga eller planerade förändringar i familjen/livssituationen som ger påfrestningar. Genom samlokalisering finns alla professioner lättillgängliga för familjen. FC kan då fungera som en trygg bas och utgöra ett ”hållande” under påfrestningen. FC står också för stabilitet för familjer när det råder kaos i samhället. Detta har blivit extra tydligt under pandemin.
- **Ökad osäkerhet och oro hos föräldrar**
 - FC blir en mötesplats som familjen går till och får hjälp/tar hjälp. Tryggheten gör att man plockar ner försvarsmuren som i sin tur leder till att det snabbt går att koppla på annan hjälp i ”huset”.
- **Ökad möjlighet till tidig upptäck**
 - När det finns synliga eller mer osäkra/tveksamma tecken på att något inte står rätt till i familjen uppmärksammas familjen tidig. Närheten till de olika professionerna och verksamheterna gör det lättare att fånga upp. Då familjen känner sig hemma och trygg på familjecentralen minskar risken att ”tappa” familjer när de remitteras vidare.
- **Minskad risk för att falla mellan stolarna**
 - När verksamheterna inte är samlokaliserade kan det lätt hända att t.ex. barnmorskan tänker att det är socialtjänstens uppdrag eller att BHV-sjuksköterskan tänker att detta borde väl barnmorskan ha upptäckt. Samlokalisering genererar att rollerna blir tydliga. Minskar risken för att t.ex. BVC gör ”kuratorsjobbet”.

Preventionsstjärnan

Universellt stöd- ett exempel från Jönköping

- Sång, rim och ramsor på öppen förskola
- 8-månadersbesök, BHV-pratläser
- Gåvobok till alla barn på 5-årskontrollen
- Föräldragrupp erbjuds alla föräldrar angående språkutveckling/ skärmtid (oftast på Biblioteket)
- Väntrummsbibliotek

- [Språklust 8 månadersbesök - YouTube](#)

Selektivt stöd

- SFI på öppna förskolan
- Föräldragrupper på lätt svenska
- Hälsokommunikatörer som håller föräldragrupper och betonar vikten av läsning

Indikerat stöd

- Utfall på 2 ½ och fyra års-kontroll
- Logoped skriver "recept" till Biblioteken.

Goda exempel från landets familjecentral

Vi har mamma-baby SFI där vi tränar lätt svenska samtidigt som vi har samhällsinformation. Vi pratar om tvåspråkighet och hur viktigt det är att de pratar modersmålet med sina barn. Utifrån tidiga insatser så försöker vi uppmuntra våra besökare att tidigt börja läsa för sina barn, även om de inte har ett eget språk ännu. Allt för att utveckla ett så rikt ordförråd som möjligt. Böcker står framme för att inspirera och i lagom höjd så även barnen kan välja bok (Strängnäs FC)

Öppna förskolan uppmuntrar dagligen till språk och läsande. Regionen delar ut böcker till nyfödda. Öppna förskolan har samarbete med biblioteket. Vi försöker ha en miljö som stimulerar till läsning och språk/tal. (Skellefteå FC)

Vi har ett eget bibliotek på ÖF och ett samarbete med bokpedagog i förskolan och med stadsbibliotekets bibliotekariéer som även nu startar en läsecirkel med familjer i svenska. Vi besöker stadsbiblioteket och de kommer på tematräffar hos oss på ÖF. Vi deltar i projektet Bokstart. Logoped kommer på tematräff. Vi har också sångsamlingar, rim- och ramsor och bokstunder samt teater/dramatisering. (Helsingborg söder)

Tack för oss!

